

Sygn. akt IV CSK 734/15

POSTANOWIENIE

Dnia 11 maja 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Irena Gromska-Szuster

w sprawie z powództwa W. B.
przeciwko J. P., M. S. i Z. Spółce
z ograniczoną odpowiedzialnością w upadłości likwidacyjnej w W.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 11 maja 2016 r.,
na skutek skargi kasacyjnej pozwanych J. P. i M. S.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 18 lutego 2015 r., sygn. akt I ACa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 18 lutego 2015 r. Sąd Apelacyjny w [...] zmienił częściowo wyrok Sądu pierwszej instancji oddalający powództwo o zasądzenie kwoty 214 133,98 zł z ustawowymi odsetkami tytułem wynagrodzenia za wykonane prace tynkarskie i zasądził od pozwanych M. S. i J. P. solidarnie na rzecz powoda kwotę 61 320,84 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 22 grudnia 2009 r., oddalił wobec tych pozwanych powództwo w pozostałej części i oddalił w pozostałym zakresie apelację powoda oraz rozstrzygnął o kosztach procesu.

Sąd drugiej instancji uznał między innymi, że zgłaszając zarzut potrącenia pozwani przyznali fakt istnienia dochodzonej w sprawie wierzytelności powoda w powyższej kwocie, objętej fakturą nr [...] z dnia 30 listopada 2009 r., nie przedstawili natomiast dowodów na to, iż przysługuje im wierzytelność zgłoszona do potrącenia z tą należnością, bowiem nie udowodnili, że powód wadliwie wykonał część prac tynkarskich objętych fakturą nr [...] ani że ponieśli zgłoszone do potrącenia koszty usunięcia tych wad.

W skardze kasacyjnej opartej na obu podstawach pozwani jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania wskazali przesłanki przedsądu przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1, 2 i 4 k.p.c.

Istotne zagadnienie prawne sformułowali jako pytanie o to, czy oświadczenie o potrąceniu złożone na podstawie art. 498 § 1 k.c. wywołuje inny skutek niż wynikający z art. 498 § 2 k.c. tj. prócz umorzenia wzajemnego wierzytelności skutkuje też potwierdzeniem istnienia co do zasady i wysokości wierzytelności potrącannej oraz jak w związku z tym zagadnieniem przedstawia się ciężar dowodu, a w szczególności czy powołanie się na dokonane potrącenie zmienia ciężar dowodu w zakresie dowodzenia istnienia potrącannej wierzytelności oraz zwalnia z analizy oświadczenia woli strony dokonującej potrącenia, co do wzajemnych relacji potrącanych wierzytelności, w kontekście całokształtu materiału dowodowego sprawy.

Tę samą kwestię skutków oświadczenia o potrąceniu wskazali jako wymagającą wykładni Sądu Najwyższego, stwierdzając, że mimo zajęcia przez Sąd Najwyższy stanowiska w tym przedmiocie, nadal zagadnienie to jest błędnie interpretowane w orzecznictwie i wywołuje rozbieżności w zakresie rozkładu ciężaru dowodu.

Oczywistą zasadność skargi kasacyjnej pozwani wywiedli z oczywistego, ich zdaniem, naruszenia przez Sąd Apelacyjny przepisów prawa materialnego i procesowego wskazanych w podstawach kasacyjnych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Jak wielokrotnie stwierdzał Sąd Najwyższy, powołanie się na przesłanki przedsądu przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. wymaga w pierwszym przypadku przedstawienia występującego w sprawie zagadnienia prawnego przez odpowiednie sformułowanie jako abstrakcyjnego pytania prawnego, wskazania przepisu prawa, na tle którego powstało, przedstawienia kontrowersji i rozbieżnych ocen prawnych jakie zagadnienie to wywołuje, wykazania, że mają one poważny i istotny charakter, a mimo to do tej pory nie zostały rozstrzygnięte przez Sąd Najwyższy, co jest konieczne nie tylko do prawidłowego rozstrzygnięcia sprawy lecz także dla rozwoju judykatury (porównaj między innymi postanowienia z dnia 10 maja 2001 r. II CZ 35/01, OSNC 2002/1/11, z dnia 7 czerwca 2005 r. V CSK 3/05 i z dnia 13 lipca 2007 r. III CSK 180/07).

Natomiast w drugim przypadku, jeżeli skarżący upatruje potrzeby wykładni Sądu Najwyższego w rozbieżnościach występujących w orzecznictwie w związku z dokonywaniem przez sądy różnie wykładni określonego przepisu, powinien wskazać rozbieżne orzeczenia sądowe oraz wykazać, że rozbieżność ta jest wynikiem różnej wykładni przepisu w określonym zakresie (porównaj między innymi postanowienia z dnia 15 października 2002 r. II CZ 102/02, z dnia 28 marca 2007 r. II CSK 84/07 i z dnia 8 lipca 2008 r. I CSK 111/08).

Analiza uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania prowadzi do oceny, że skarżący nie wykazali powyższych okoliczności.

Pierwsza kwestia przedstawiona w zagadnieniu, dotycząca tego, czy skutkiem oświadczenia o potrąceniu jest potwierdzenie istnienia wierzytelności

strony przeciwnej, nie jest zagadnieniem nowym, gdyż została już rozstrzygnięta w orzecznictwie Sądu Najwyższego między innymi w wyroku z dnia 14 listopada 2008 r. V CSK 169/08 (nie publ.), który przytoczyli sami skarżący oraz, w taki sam sposób, w wyroku z dnia 9 listopada 2011 r. (nie publ.). Pozostałe zaś kwestie nie wywołują tak poważnych wątpliwości prawnych, by konieczne było wypowiedzenie się w tym przedmiocie przez Sąd Najwyższy, co zresztą wynika także z uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, w którym nie przedstawiono poważnych kontrowersji ani rozbieżnych ocen prawnych, stwierdzając wręcz w kilku miejscach, że są to kwestie oczywiste lub nie budzące wątpliwości.

Skarżący nie przedstawili też rozbieżnych orzeczeń wynikających z dokonania przez sądy różnej wykładni wskazanych w zagadnieniu przepisów, w tym w kwestii rozkładu ciężaru dowodu.

Nie wykazali również, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., a więc, że w sprawie doszło do kwalifikowanego, oczywistego naruszenia prawa, widocznego od razu, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby głębszej analizy oraz że w wyniku takiego naruszenia prawa zapadł w drugiej instancji wyrok oczywiście wadliwy. Jak podkreśla się w orzecznictwie w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. chodzi o ewidentne naruszenie przepisu, a nie tylko o jego niewłaściwe zastosowanie lub błędną wykładnię, nawet odmienną od powszechnie przyjmowanej, czy przyjętej w orzeczeniach Sądu Najwyższego, jeżeli tylko nie jest to wykładnia rażąco i oczywiście wadliwa i niemożliwa do przyjęcia jako naruszająca podstawowe zasady interpretacyjne. Trzeba też stwierdzić, że sam zarzut naruszenia, nawet oczywistego, określonego przepisu nie prowadzi wprost do oceny, iż skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, gdyż mimo oczywistego nawet naruszenia przepisu wyrok może być prawidłowy (porównaj między innymi postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2002 r. I PKN 34/01, OSNP 2004/6/100, z dnia 10 stycznia 2003 r. V CZ 187/02, OSNC 2004/3/49 i z dnia 11 stycznia 2008 r. I UK 285/07, nie publ.).

Uzasadnienie tej przesłanki przedsądu, mimo jego obszerności, nie daje podstaw do przyjęcia, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona w powyższym rozumieniu. Stanowi ono w istocie powtórzenie podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia ze szczególnym naciskiem na zarzut błędnego, zdaniem skarżących, przyjęcia przez Sąd Apelacyjny, iż zgłoszenie przez pozwanych zarzutu potrącenia stanowi potwierdzenie istnienia dochodzonej w sprawie wierzytelności powoda określonej w fakturze nr [...] z dnia 30 listopada 2009 r. Pozwani nie wykazali jednak, że stanowisko to, w okolicznościach faktycznych sprawy, doprowadziło do wydania oczywiście wadliwego wyroku. Pominęli bowiem bezsporny fakt, że zaakceptowali powyższą fakturę i zapłacili część wskazanej w niej należności, zaś reszty w kwocie 61 320,84 zł nie zapłacili dlatego, że zarzucili wadliwe wykonanie części prac tynkarskich objętych tą fakturą i zgłosili do potrącenia swoją wierzytelność z tytułu poniesionych kosztów naprawy wykonanych wadliwie robót. W tej sytuacji sporne w sprawie było nie samo istnienie wierzytelności powoda objętej powyższą fakturą, lecz to czy pozwani wykazali istnienie swojej zgłoszonej do potrącenia wierzytelności z tytułu kosztów usunięcia wad robót objętych tą fakturą. W tym zaś zakresie obowiązują reguły dowodowe wynikające z zasad określonych w art. 6 kc, które nie budzą istotnych wątpliwości.

Z tych wszystkich względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przedsądu obowiązany jest brać pod uwagę z urzędu.